

การวิจัยและการสร้างสรรค์ภาพถ่ายแฟชั่นแนว วะบิ-ซะบิ

RESEARCH AND CREATION OF WABI – SABI FASHION PHOTOGRAPHY

นพวิทย์ วิศิษฏ์วรกุล¹ และ กฤษณ์ ทองเลิศ²

¹ นักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต, noppawit.w@gmail.com

² อาจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต, grit618@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยและการสร้างสรรค์นี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อให้เข้าใจถึงเนื้อหาและองค์ประกอบภาพเพื่อการสร้างความหมายงานภาพถ่ายแฟชั่นแนววะบิ-ซะบิ และ 2) เพื่อสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายแฟชั่นแนววะบิ-ซะบิ ที่สามารถใช้เป็นสื่อเพื่อการเผยแพร่แนวคิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของปารีฮัท รีสอร์ท เกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการวิเคราะห์ภาพ The Good Eye แนวคิด Minimalism แนวทางการศึกษาเชิงสัญวิทยา และแบบจำลองการสื่อสารของ Jakobson เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ภาพชุดแฟชั่นที่สร้างสรรค์ด้วยแนวคิด วะบิ – ซะบิ จำนวน 5 ชุดภาพ ที่ปรากฏในสื่อออนไลน์ โดยปรากฏผลการวิจัย และการสร้างสรรค์ ดังนี้

เนื้อหาและองค์ประกอบภาพเพื่อการสร้างความหมายงานภาพถ่ายแฟชั่นแนววะบิ-ซะบิ ประกอบด้วย 1.1) เนื้อหาเชิงนามธรรม ได้แก่ ความสงบบนความเรียบง่าย การเน้นความเชื่อมโยงกับธรรมชาติ ความปราศรัว ความไม่สมบูรณ์แบบ 1.2) เนื้อหาเชิงรูปธรรม ได้แก่ ภาพธรรมชาติ ลวดลายพื้นผิวของผ้า สถานที่ย่านเมืองเก่า 2) มิติด้านสี สีของภาพถ่ายแฟชั่นทั้งหมดเป็นโทนสีเทา และสีน้ำตาลของเปลือกไม้ ซึ่งเป็นโทนสีของไม้ และดิน อันเป็นนัยยะเชื่อมโยงของโทนสีค่ากลางซึ่งเป็นอารมณ์ที่ก่อให้เกิดความสงบและความสง่างามบนความเรียบง่าย 3) มิติด้านการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ ได้แก่ การเน้นโดยใช้รูปคน การใช้ท่าทางการเคลื่อนไหว การทำให้ขัดแย้งกัน การสร้างส่วนเด่นและส่วนรองมาใช้เป็นเทคนิคในการเน้นจุดเด่น 4) มิติด้านแสง เน้นแสงนุ่ม เพื่อการสื่อความหมายถึงความสงบ 5) มิติด้านการแสดงออกของอารมณ์ภาพ เป็นอารมณ์ที่สื่อถึงความสงบ และความเรียบง่าย ในส่วนของการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายแฟชั่นแนววะบิ-ซะบิ ชุด “WABI SABI Lifestyle” เป็นภาพชุดแฟชั่นจำนวน 10 ภาพ ที่ถูกกำหนดแนวคิดจากรีพอร์ต ที่เน้นสถาปัตยกรรมที่มีความกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งตั้งอยู่บริเวณหน้าฟาร์มทะเลของเกาะสีชัง

คำสำคัญ: วะบิ - ซะบิ, ภาพถ่ายแฟชั่น, การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ABSTRACT

This research aimed to 1) understand the photographic content and composition to create the meanings of Wabi-Sabi fashion photography, and 2) create Wabi-Sabi fashion photographic works which were used to communicate the environmental conservation concept by Patee Hut Resort, Koh Sichang in Chon Buri province. The author applied photographic analysis methods including *The Good Eye*, *Minimalism*, *Semiotics*, and Jakobson's Communication Model to analyze five sets of online Wabi-Sabi fashion photographic works. The results of the study revealed that:

1) the meanings of Wabi-Sabi fashion photographic work creation consisted of 1.1) the abstract content i.e. the magnificence of simplicity, the emphasis of nature connection, dimness, incompleteness, and 1.2) the concrete content i.e. nature photography, fabric texture, old town locations; 2) color dimension, the colors of fashion photography were totally in a gray tone, a wooden brown tone, and an earth tone which implicitly connected to neutral color tones, showing the feelings of peace and the magnificence of simplicity; 3) spatial organization including the emphasis of human photography use, movement and gestures, contrast, photography dominance VS minor; 4) light; the soft light was emphasized to show the feelings of peace; and 5) expressive content which showed the feelings of peace and simplicity. In short, by applying Wabi-Sabi fashion photographic works for the creation of “WABI SABI Lifestyle”, the set of ten photographs showed the resort concept on architecture which was compatible with the environment of the sea cliff beach locations at Koh Sichang.

Keywords: WABI - SABI , FASHION PHOTOGRAPHY , ENVIRONMENTAL CONSERVATION

1. บทนำ

ปัจจุบันผู้บริโภคจำนวนไม่น้อย เริ่มหันมาสนใจเครื่องแต่งกายที่มีรูปแบบเรียบง่ายที่ผลิตจากเส้นใยธรรมชาติ แต่กระบวนการออกแบบแฝงไปด้วยความคิดสร้างสรรค์และมีความเหมาะสมกับการใช้ในวิถีชีวิตประจำวันซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวความคิดทางสุนทรียศาสตร์ของญี่ปุ่นตามหลักปรัชญาเซนผ่านศิลปะรูปแบบต่างๆ โดยมุ่งเน้นหลักดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับสัจจะของธรรมชาติ มีความเรียบง่าย ความไม่สมบูรณ์แบบ ความไม่เที่ยงแท้ถาวรของสรรพสิ่ง และการเสื่อมสลาย เพื่อนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการสร้างความหมายให้กับตราสินค้า และออกแบบเครื่องแต่งกาย

การออกแบบเสื้อผ้าในลักษณะของความเรียบง่าย ” (Minimalism) สอดคล้องกับแนวคิดการออกแบบแฟชั่น วัชระบิ-ชะบิ-ดิงที่เลนนาเร็ด โครน (แปลโดยกรินทร์ กลิ่นขจร, 2546) ได้กล่าวไว้ว่า วัชระบิ-ชะบิคือคุณลักษณะเฉพาะอันโดดเด่นและเป็นที่ต้องการที่สุดของสิ่งที่เป็นความงามแบบประเพณีญี่ปุ่น วัชระบิ-ชะบิคือความงามอย่างหนึ่งซึ่งมีคุณลักษณะเฉพาะตัว คำภาษาอังกฤษที่มีความหมายใกล้เคียงกับวัชระบิ-ชะบิ ที่สุดนั้นน่าจะเป็นคำว่า “rustic” (หยาบและเรียบง่ายแบบชนบท) เป็นความเรียบง่าย ตรงไปตรงมาไม่ซับซ้อนด้วยพื้นผิวที่ไม่เรียบหรือไม่ได้เสริมแต่ง แม้ว่า “rustic” จะแสดงให้เห็นถึงมิติอันจำกัดเพียงด้านหนึ่งของสุนทรียภาพวัชระบิ-ชะบิ แต่ก็คือความประทับใจของผู้คนจำนวนมากที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันเมื่อพวกเขาได้เห็นการแสดงออกอย่างวัชระบิ-ชะบิ

แฟชั่นวัชระบิ-ชะบิ เป็นการลดปัจจัยที่ทำให้ชีวิตยุ่งวุ่นวาย และทำให้การใช้ชีวิตประจำวันเป็นไปอย่างเรียบง่าย แฟชั่นวัชระบิ-ชะบิเป็นหนึ่งในวิธีการที่สวยงาม จัดสรรทุกสิ่งทุกอย่างเข้าไปในชีวิตประจำวัน แต่ยังคงมีความหลงเหลือความดั้งเดิมและเก็บสิ่งต่างๆ ที่สะอาดบริสุทธิ์ไว้ ความเรียบง่ายของหลัก Minimalism มีลักษณะความสงบ และมีความเรียบง่ายในความงาม มีความหรรษา การออกแบบเสื้อผ้าแฟชั่นวัชระบิ-ชะบิ จึงเลือกโทนมืด สีเขียว และสีขาว เป็นแบบดั้งเดิมของวัชระบิ-ชะบิ ซึ่งก่อให้เกิดการแสดงออกถึงความเรียบง่ายอย่างสวยงาม ดังนั้นการออกแบบเสื้อผ้าแฟชั่นวัชระบิ-ชะบิ จึงใช้วัสดุและพื้นผิวธรรมชาติ ได้แก่ ผ้าไหม ผ้าขนสัตว์ ผ้าลินิน และ ผ้าฝ้ายในโทนสีธรรมชาติ เช่นกันกับไว้แปรรูป ถ้วยชามดินเผา เป็นต้น

แนวคิดวัชระบิ - ชะบิ ถือเป็นแนวคิดการสร้างสรรค์ที่เน้นถึงความใส่ใจในเรื่องสิ่งแวดล้อม หลักแนวคิดนี้

ได้รับความสนใจในวงกว้างขยายฐานออกแบบหลากหลายประเภทรวมทั้งการออกแบบอาคารที่พัก โรงแรมที่สอดคล้องกับกระแสการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หลักการออกแบบที่พักเพื่อการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ สถานที่หนึ่งที่น่าสนใจคือ ปารีฮ์ทรีรีสอร์ท ตั้งอยู่บนเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีลักษณะอาคารเป็นกระท่อมริมหน้าผาดินทะเล เป็นอาคารที่รับการออกแบบโปร่งโล่ง ทรงสูง เพื่อให้การถ่ายเทอากาศได้ง่าย สอดคล้องกับทิศทางลม ทำให้ไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องปรับอากาศ เป็นสถานประกอบการที่ได้รับรางวัลด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมดีเด่น โดยได้รับรางวัล กิรินทองคำ ในปี พ.ศ. 2560

ในการวิจัยและสร้างสรรค์งานภาพถ่ายแฟชั่นแนวอะบิ - อะบิ ครั้งนี้เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการสื่อสารแนวคิดเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบนพื้นฐานของความเรียบง่ายแบบ Minimalism และความสอดคล้องกับธรรมชาติ ภูมิทัศน์ของปารีฮ์ทรีรีสอร์ท ที่ออกแบบการปลูกสร้างด้วยไม้ไผ่ และวัสดุหญาแห่งมุงหลังคา อันเป็นแนวทางหนึ่งของการประชาสัมพันธ์เรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของปารีฮ์ทรีรีสอร์ท

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อให้เข้าใจถึงเนื้อหาและองค์ประกอบภาพเพื่อการสร้างความหมายงานภาพถ่ายแฟชั่นแนวอะบิ-อะบิ และเพื่อสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายแฟชั่นแนวอะบิ-อะบิ ที่สามารถใช้เป็นสื่อเพื่อการเผยแพร่แนวคิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของปารีฮ์ทรีรีสอร์ท เกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

3. การดำเนินการวิจัยและการสร้างสรรค์

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์ตัวบท (*Textual analysis*) ภาพถ่ายแฟชั่นจากสื่อออนไลน์โดยใช้คำสืบค้นคือ “Wabi Sabi Fashion” และ “Minimalism Fashion” ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2561 ผลจากการสืบค้นทำให้ได้ภาพที่ตรงตามแนวคิดทางการสร้างสรรค์และการประยุกต์ใช้ผู้สร้างสรรค์งาน จำนวน 5 ชุด ภาพแฟชั่น ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แนวคิดการวิเคราะห์ภาพ The Good Eye เสนอ โดย Gillian Rose (2001) แนวคิด Minimalism แนวทางการศึกษาเชิงสัญชาตวิทยา แบบจำลองการสื่อสารของ Jakobson (1987) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ภาพชุดแฟชั่น เพื่อให้ทราบถึงประเด็นเนื้อหาและองค์ประกอบภาพเพื่อการสร้างความหมายงานภาพถ่ายแฟชั่น จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งานภาพถ่ายแฟชั่นชุด “WABI SABI Lifestyle” ของผู้วิจัย โดยถ่ายที่ปารีฮ์ทรีรีสอร์ท เกาะสีชัง จ.ชลบุรี ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2561

หลังจากการสร้างสรรค์งาน ผู้วิจัยได้นำงานสร้างสรรค์ดังกล่าวไปขอทัศนะในเชิงวิจารณ์จากนักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ นักวิชาชีพในธุรกิจโฆษณา และช่างภาพแฟชั่น ผู้ประกอบการปารีฮ์ทรีรีสอร์ท รวมจำนวน 4 คน เพื่อประเมินคุณค่าของผลงานสร้างสรรค์ดังกล่าว เพื่อให้ทราบจุดเด่น จุดด้อย และแนวทางการพัฒนางานต่อไป

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาและองค์ประกอบภาพเพื่อการสร้างความหมายงานภาพถ่ายแฟชั่นแนวอะบิ-อะบิ พบว่ามืองค์ประกอบทางการสร้างสรรค์ในมิติของเนื้อหา สี การจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ แสง อารมณ์ภาพ ดังปรากฏผลการวิเคราะห์รายประเด็นดังนี้

4.1 มิติด้านเนื้อหา (content) การวิเคราะห์ภาพในมิติด้านเนื้อหา ผู้วิจัยพบว่าเนื้อหาหลักของภาพที่มีความสัมพันธ์กับแนวคิด อะบิ - อะบิ สามารถจำแนกได้ 2 ประเภท ดังนี้

4.1.1 เนื้อหาเชิงนามธรรม เนื้อหาเชิงนามธรรมเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความเรียบง่ายและความกลมกลืนกับธรรมชาติบนพื้นฐานของแนวคิด วะบิ – ะบิประกอบด้วยประเด็นเนื้อหาดังต่อไปนี้

1) ความสง่างามความเรียบง่าย โทนภาพถ่ายแฟชั่นแนว วะบิ - ะบิ ล้วนสะท้อนการเน้นความสง่างามบนความเรียบง่าย เนื้อหาไม่มีความซับซ้อน การกำหนดสีเน้นสีเอกรงค์ การจัดองค์ประกอบเน้นความไม่ซับซ้อนของรายละเอียดภาพ

2) การเน้นรายละเอียดพื้นผิวของวัสดุ วัสดุที่ใช้ในงานภาพถ่ายเน้นรายละเอียดจนถึงระดับพื้นผิวของวัสดุที่โดดเด่นได้แก่ วงปีของต้นไม้ รอยแตกของพื้นผนัง ลายผ้าที่มีความพลิ้วไหวไปตามริ้วผ้า องค์ประกอบเหล่านี้ล้วนเน้นถึงความใส่ใจรายละเอียดในระดับพื้นผิวของลวดลายต่าง ๆ ที่นำเข้ามาเป็นองค์ประกอบของภาพ

3) การเน้นความเชื่อมโยงกับธรรมชาติ เน้นการใช้วัสดุที่ทำจากธรรมชาติ รวมทั้งการเน้นรายละเอียดของพื้นผิวธรรมชาติ ได้แก่ ผ้าไหม ผ้าขนสัตว์ ผ้าลินิน และ ผ้าฝ้ายในโทนสีธรรมชาติ เช่นเดียวกับไม้ แปรรูป ถ้วยชามดินเผาทำมือ อัญมณีสีเทาและสีครีม และการจัดดอกไม้แบบเรียบง่าย

4) ความพร่าสัว นำเสนอภาพแนวพร่าไหว (Blur Motion) ซึ่งเกิดจากการใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำในขณะที่ประธานภาพมีความเคลื่อนไหวรวมทั้งการถ่ายภาพในสภาพแสงน้อย หลักการนำเสนอภาพดังกล่าวนี้เป็นการเปิดพื้นที่ทางจินตนาการให้กับผู้ดูภาพให้ได้เติมเต็มสีสันและความเคลื่อนไหวในจังหวะลีลาชีวิตที่สวยงาม

5) ความไม่สมบูรณ์แบบ ภาพถ่ายนำเสนอการไม่ปฏิบัติตามความมาตรฐานด้านความงามขององค์ประกอบภาพเช่น ความไม่สมบูรณ์แบบในการจัดวางท่า (Posing) ของตัวแบบ ความไม่สมบูรณ์แบบของการใช้สีที่ขาดเอกภาพโดยปรากฏทั้งภาพสีและภาพขาวดำที่ขาดความกลมกลืนของเรื่องราว ความไม่สมบูรณ์แบบของการวางองค์ประกอบภาพที่ขาดสาระสำคัญของประธานภาพ เช่นการไม่เห็นดวงตาของตัวแบบ

6) การผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมตะวันตกและตะวันออก ลักษณะของเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย สะท้อนการผสมผสานองค์ประกอบที่มีความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมตะวันตกและวัฒนธรรมตะวันออก เช่น การใช้เสื้อสูทที่มีโครงสร้างการออกแบบแนวตะวันตก แต่มีรายละเอียดของคอเสื้อแบบจีนและแบบอินเดีย

7) สรรพสิ่งย่อมมีวาระตามกาล มีแนวคิดที่แฝงถึงวัฏจักรในเรื่องการดำรงอยู่ และการเสื่อมถอย มักปรากฏผ่านสถานที่ถ่ายภาพที่มีความเก่าแก่ และการใช้ฉากหลังของงานภาพถ่ายที่มีความเก่าแก่และมีความเรียบง่าย เช่น ฉากหลังของผนังที่เป็นกำแพงหิน พื้นผิวของหินปูนนูนที่บ่งชี้ถึงร่องรอยของกาลเวลา

4.1.2. เนื้อหาเชิงรูปธรรม เป็นเนื้อหาที่มีผลสืบเนื่องมาจากเนื้อหาภายในที่ถูกแปลงความหมายของภาพหรือแนวเรื่องให้ออกมาในลักษณะของรูปทรงหรือวัตถุที่สามารถรับรู้ได้ด้วยผัสสะทางการมองเห็น ผลการวิจัยพบว่าเนื้อหาภายนอกของงานภาพถ่ายปรากฏรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) รูปธรรมของธรรมชาติ ภาพที่สื่อความเป็นธรรมชาติที่พบในงานแฟชั่น ได้แก่ ไม้ที่มีวงปีที่บ่งชี้ถึงความเก่าแก่ ถ้วยเซรามิกที่มีข้าว และเมล็ดพืชเป็นตัวให้ความหมายถึงความอุดมสมบูรณ์ของภาคเกษตรกรรม ภาพรอยแตกของพื้นผนังที่ใช้เป็นฉากหลัง การจัดดอกไม้ที่เน้นความเรียบง่าย โดยอาจมีกิ่งไม้แห้งแซมประกอบสื่อถึงร่องรอยกาลเวลา

2) ลวดลายพื้นผิวของผ้า ลายผ้าที่มีความพลิ้วไหวไปตามริ้วผ้า สื่อความหมายถึงวัสดุที่นำมาจากธรรมชาติ การใช้ผ้าลินิน ผ้าฝ้าย ล้วนเป็นวัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกันการพลิ้วไหวของลวดลายผ้า เป็นการสื่อถึงการเคลื่อนไหวไปอย่างมีชีวิตชีวา

3) การแต่งหน้าและทรงผมที่สอดคล้องกับธรรมชาติ เป็นระบบสัญลักษณ์ภาพที่ชี้ให้เห็นถึงการดำรงตนที่สอดคล้องกับวิถีของธรรมชาติ การเน้นความเรียบง่าย

4) สถานที่ย่านเมืองเก่า สื่อถึงความผูกพัน ความเชื่อมตามกาลเวลา ทั้งนี้ความเรียบง่ายและความเก่าแก่เป็นหัวใจสำคัญของแนวคิด ะวิ - ะวิ

5) การไม่ประสานสายตาของตัวแบบกับกล้อง การใช้สายตาของตัวแบบไม่มีการมองกล้องแต่อย่างใด ทำให้ใบหน้าของตัวแบบถูกลดความสำคัญลง ขณะเดียวกันทำให้เสื้อผ้าและฉากหลังซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญของเสื้อผ้ามีความโดดเด่น

4.2 มิติด้านสี (color) สีของภาพถ่ายแฟชั่นทั้งหมดเป็นโทนสีเทา และสีน้ำตาลของเปลือกไม้ ซึ่งเป็นโทนสีของไม้ และดิน อันเป็นนัยยะเชื่อมโยงของโทนสีค่ากลางซึ่งเป็นอารมณ์ที่ก่อให้เกิดความสงบ

4.3 มิติด้านการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ (spatial organization) ผู้วิจัยได้นำแนวคิดหลักการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ของ สมชาย พรหมสุวรรณ (2548:220-227) มาเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้หลักการสร้างจุดสนใจของภาพ เป็นแนวทางการวิเคราะห์โดยได้พบว่ามีแนวทางที่สำคัญได้แก่ ก) การใช้รูปคน ประกอบด้วยรูปบุคคลที่มีความชัดเจนและรูปบุคคลที่มีความพร่ามัว โดยมักเป็นภาพบุคคลที่มีการแสดงออกของท่าทางที่สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม ข) การแสดงท่าทางความเคลื่อนไหวของตัวแบบที่โดดเด่นประกอบด้วย การแสดงออกถึงความเคลื่อนไหวที่พร่ามัว เป็นภาพนิ่งที่มีชีวิตตามแนวทางการสร้างสรรค์ภาพแบบพราวสัว (Blur Motion) เพื่อเน้นให้เห็นความเคลื่อนไหวถึงอารมณ์และเรื่องราว และการใช้ท่าทางที่หยุดการเคลื่อนไหว ค) การทำให้ขัดแย้งกัน เป็นการนำเสนอภาพโดยมีอารมณ์ภาพที่ขัดแย้งกันระหว่างองค์ประกอบภาพที่มีสีสันเด่นท่ามกลางพื้นภาพที่ใช้สีค่ากลาง เช่นสีเทา ง) การตกแต่งบริเวณที่ต้องการเน้นเป็นพิเศษ จ) การสร้างส่วนเด่นและส่วนรองมาใช้เป็นเทคนิคในการเน้นจุดเด่น

4.4 มิติด้านแสง (light) ลักษณะการจัดแสงของการถ่ายภาพแนว ะวิ - ะวิ เป็นลักษณะแสงนุ่ม เป็นการสื่อความหมายถึงความอ่อนโยน ความสงบ ซึ่งพบว่ามีการใช้แสงใน 3 ลักษณะคือ 1) แสงที่เน้นจุดเด่นเฉพาะจุด เช่นแสงที่เน้นรายละเอียดความพลิ้วไหวของลวดลายผ้า 2) แสงที่เน้นเงาตามแบบธรรมชาติ 3) แสงที่เน้นใบหน้าของบุคคลประกอบด้วยการใช้แสงหลักและแสงลบเงาเพื่อเพื่อสื่อให้เห็นอารมณ์และรายละเอียดใบหน้าของบุคคล

4.5 มิติด้านการแสดงออกของอารมณ์ภาพ (expressive content) เป็นอารมณ์ที่สื่อถึงความสงบ และความปิติสุข อันเป็นผลสืบเนื่องจากเนื้อหาเชิงนามธรรมที่เน้นความเชื่อมโยงกับธรรมชาติ ความพราวสัว เมื่อรวมองค์ประกอบของเนื้อหาเชิงนามธรรมอาจประมวลได้ว่า เป็นการสื่อสะท้อนอารมณ์ภาพของความสงบ ความปิติสุข อันเกิดจากการดำรงวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับวิถีแห่งธรรมชาติ

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ภาพถ่ายแฟชั่นแนว ะวิ - ะวิ ผู้วิจัยพบว่า การสื่อความหมายเกี่ยวกับความเรียบง่ายและความเก่าแก่ตามแนวคิด ะวิ - ะวิ นั้น มีความสอดคล้องกับแนวคิดแบบจำลองการสื่อสารของ

แบบจำลองการสื่อสารของ Jakobson (1987) โดย มีความสอดคล้องกับหน้าที่ทางการสื่อสารของตัวสารคือหน้าที่ในเชิงความงาม (Poetic function) เป็นหน้าที่เกี่ยวกับความงดงามในการสื่อความหมาย กล่าวคือเป็นความสัมพันธ์ภายในของตัวสารเอง เป็นสิ่งที่รับสัมผัสได้ด้วยความสะดวกของตัวสัญญาณที่ใช้ประกอบสร้างความหมาย มีความลึกซึ้งยิ่งกว่าความเป็นคู่สัมพันธ์ระหว่างสัญญาณกับสิ่งที่หมายถึง ซึ่งประสบการณ์ของผู้รับสารมีบทบาทสำคัญในการตีความหมายในเชิงคุณค่าความงามของงานภาพถ่ายแฟชั่นแนว วะบิ – ชะบิ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของกฤษณิกร เจริญกุลศล (2553) ในการนำวิธีการวิเคราะห์ภาพ “The Good Eye” วิเคราะห์งานภาพถ่ายแฟชั่นในนิตยสารท่องเที่ยวไทย โดยภาพถ่ายแฟชั่นจะต้องมีองค์ประกอบด้านเนื้อหาเชิงนามธรรมผ่านสัญลักษณ์รูปธรรมที่เป็นสถานที่บ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เช่น เอกถลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม เอกถลักษณ์ทางภูมิศาสตร์ เป็นต้น

6. ผลงานสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายแฟชั่นชุด “WABI SABI Lifestyle”

ผลงานภาพถ่ายแฟชั่นภาพชุด “WABI SABI Lifestyle” เป็นชุดภาพถ่ายที่สร้างสรรค์ขึ้น โดยมีบริบทที่เน้นถึงความเรียบง่าย ความสงบ เพื่อแสดงลักษณะความเป็นธรรมชาติ เสื้อผ้าที่ทำมาจากผ้าฝ้าย ลินินธรรมชาติ เป็นการสื่อความหมายถึงวัสดุที่นำมาจากธรรมชาติ การใช้สิ่งที่มีธรรมชาติสร้างมาให้เกิดประโยชน์สูงสุด แทนที่จะใช้วัสดุที่เป็นมลภาวะทำให้เห็นถึงความงามที่เรียบง่าย ลักษณะภูมิทัศน์ที่ถ่ายทำคำนึงถึงความเป็นธรรมชาติ มีหน้าผา ทะเล โขดหิน ล้อมรอบ ความเป็นส่วนหนึ่งที่ไร้ซึ่งการปรุงแต่ง เพื่อแสดงลักษณะธรรมชาติที่เรียบง่าย และ ความสงบ

เทคนิควิธีการถ่ายภาพชุดแฟชั่น “WABI SABI Lifestyle” มีการจัดแสงใน 2 ลักษณะคือ 1) แสงตามสภาพ โดยใช้แผ่นสะท้อนแสงเปิดเงาที่ตัวแบบเพื่อเน้นความเด่นของเสื้อผ้า 2) แสงตามธรรมชาติโดยตรง จากรูปชุดภาพนี้ จะมีการใช้แสงตอน เช้า และ ตอนเย็น หลังจากการถ่ายภาพแล้วได้นำชุดภาพดังกล่าวปรับแต่งด้วยโปรแกรม Photoshop เพื่อปรับสี เพิ่มแสง และ ตัดองค์ประกอบที่ไม่จำเป็นของภาพออก

สถานที่สำหรับการถ่ายทำคือ ปารีฮัทธิร์สอร์ท อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี โดยมีนายแบบคือ ฉวีวิญญู วัฒนกิตพัฒนา ซึ่งเป็นนายแบบอาชีพและเป็นนักแสดงละครวิทยุโทรทัศน์ เป็นผู้ที่มีความถนัดของคอนกรีตสุขภาพทำให้สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ชีวิตที่สอดคล้องกับแนวคิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยปรากฏผลงานดังตัวอย่างภาพถ่ายแฟชั่น

ภาพชุดแฟชั่น WABI-SABI lifestyle

จากผลงานสร้างสรรค์ดังกล่าว เมื่อใช้แนวคิดการวิเคราะห์ภาพ The Good Eye วิเคราะห์ภาพ ผู้สร้างสรรค์พบว่ามืองค์ประกอบทางการสร้างสรรค์ในมิติของเนื้อหา สี การจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ แสง อารมณ์ภาพ ดังปรากฏผลการวิเคราะห์รายประเด็นดังนี้

6.1 มิติด้านเนื้อหา เนื้อหาเชิงนามธรรมประกอบด้วยความสะดวกสบาย การเน้นความเชื่อมโยงกับธรรมชาติ เนื้อหาทางรูปธรรมประกอบด้วย การแสดงให้เห็นถึง เสื้อผ้าจากธรรมชาติที่ทำมาจากผ้าฝ้าย การใช้ผ้าฝ้ายเป็นวัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความสอดคล้องกับวิถีแห่งธรรมชาติ มีความเหมาะสมสำหรับการใช้ในชีวิตประจำวัน รองเท้าผ้าฝ้ายถึงวิธีการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย เป็นการใช้อย่างที่ธรรมชาติสร้างมาให้เกิดประโยชน์สูงสุด ภาพภูมิทัศน์ ปารีอิทริสอร์ท เป็นการเข้าถึงธรรมชาติของหน้าผา ทะเล โขดหิน ล้อมรอบ ซึ่งเต็มไปด้วยพลังจากความเป็นธรรมชาติ

6.2 มิติด้านสี ชูภาพนี้เน้นโทนสีธรรมชาติ และสีเอิร์ทโทน ผ่านเครื่องแต่งกายของนายแบบ อันเป็นนัยยะของอารมณ์ที่ก่อให้เกิดความสงบ การใช้โทนสีไปในแนวทางเดียวกันกับสถานที่ธรรมชาติ เมื่อพิจารณาโทนสีของตัวนายแบบที่อยู่ท่ามกลางธรรมชาตินั้น ทำให้สื่อความหมายถึงความเรียบง่ายและความสงบ การเข้าถึงธรรมชาติ

6.3 มิติด้านการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ หลักการสร้างจุดสนใจของภาพเป็นการเน้นภาพตัวแบบ เน้นถึงรายละเอียดของบุคลิกของนายแบบที่มีความโดดเด่น โดยเฉพาะรูปภาพที่มีการเล่นโยคะ ลักษณะการแสดงออกของใบหน้าของตัวแบบมีความอ่อนโยน การจัดวางท่า (posing) เน้น โครงสร้างภาพแนวตั้ง เพื่อเพิ่มความโดดเด่นให้กับตัวแบบ และเสื้อผ้าที่สวมใส่

6.4 มิติด้านแสง เป็นลักษณะแสงนุ่ม สื่อความหมายถึงความสงบ อ่อนโยน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากทิศทางแสงจะพบว่ามีการใช้แสงใน 2 ลักษณะคือ 1) แสงตามสภาพโดยใช้แผ่นสะท้อนแสงเปิดเงา 2) แสงตามธรรมชาติตอนเช้าและเย็น

6.5 มิติด้านการแสดงออกของอารมณ์ภาพ เป็นอารมณ์ที่สื่อถึงความสงบและความเรียบง่าย ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว การเข้าถึงธรรมชาติ ทำให้เห็นถึงความงามที่เรียบง่าย

จากผลงานภาพดังกล่าว ผู้สร้างสรรค์ได้ทำการสัมภาษณ์ทัศนะเชิงวิจารณ์จากนักวิชาการ นักวิชาชีพ และผู้ประกอบการปารีสอร์ท ทำให้ได้ข้อสรุปทัศนะเชิงวิจารณ์ 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ภาพแฟชั่นนำเสนอแง่มุมและแนวคิดออกมาได้เหมาะสมกับช่วงเวลาปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง 2) ภาพชุดแฟชั่นสื่อแนวคิดที่เข้าใจได้ง่าย 3) ภาพชุดแฟชั่นสามารถส่งผลต่อจิตใจให้อ่อนนุ่มอ่อนโยนต่อธรรมชาติ 4) ภาพถ่ายมีความสอดคล้องกับแนวคิดการออกแบบของปารีสอร์ท 5) การถ่ายทอดอารมณ์ภาพของตัวแบบสอดคล้องกับสถานที่ อย่างไรก็ตามผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อเสนอแนะประการหนึ่งคือ ชุดของตัวแบบควรมีความแตกต่างหลากหลายเพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้กับชุดภาพแฟชั่นมากยิ่งขึ้น

7. บทสรุป

การวิจัยและการสร้างสรรค์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เข้าใจถึงเนื้อหาและองค์ประกอบภาพเพื่อการสร้างความหมายงานภาพถ่ายแฟชั่นแนวอะบิ-ชะบิ และ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายแฟชั่นแนวอะบิ-ชะบิ ที่สามารถใช้เป็นสื่อเพื่อการเผยแพร่แนวคิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของปารีสอร์ท เกาะสีขง จังหวัดชลบุรี เนื้อหาและองค์ประกอบภาพเพื่อการสร้างความหมายงานภาพถ่ายแฟชั่นแนวอะบิ-ชะบิ ประกอบด้วย ความสงบความเรียบง่าย การเน้นความเชื่อมโยงกับธรรมชาติ มิติด้านสีเป็นโทนสีเทา และสีน้ำตาลของเปลือกไม้ ซึ่งเป็นโทนสีของไม้และดิน มิติด้านการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ ได้แก่ การเน้นโดยใช้รูปคน การใช้ท่าทางการเคลื่อนไหว มิติด้านแสงเน้นแสงนุ่ม เพื่อการสื่อความหมายถึงความสงบ มิติด้านการแสดงออกของอารมณ์ภาพ เป็นอารมณ์ที่สื่อถึงความสงบและความเรียบง่าย ในส่วนของการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายแฟชั่นแนวอะบิ-ชะบิ ชุด “WABI SABI Lifestyle “ เป็นภาพชุดแฟชั่นจำนวน 10 ภาพ ที่ถูกกำหนดแนวคิดจากริสอร์ทที่เน้นสถาปัตยกรรมที่มีความกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งตั้งอยู่บริเวณหน้าผาริมทะเล

8. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาและการผลิตงานสร้างสรรค์สามารถนำเสนอข้อเสนอแนะสำหรับนักวิชาชีพทางการสื่อสารดังนี้

1) แนวคิดการถ่ายภาพแบบอะบิ - อะบิสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการสร้างสรรค์งานสื่อสารด้วยภาพที่เน้นแนวคิดด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้งนี้วิธีการที่เหมาะสมคือการเน้นการจัดองค์ประกอบที่เรียบง่าย การใช้โทนสีที่กลมกลืนกับธรรมชาติ เช่นสีเขียวของต้นไม้ สีเอิร์ทโทนของพื้นดินและเปลือกไม้จนถึงโทนสีน้ำตาลของก้อนหิน เป็นต้น

2) งานสื่อสารด้วยภาพที่ถ่ายทอดความหมายผ่านแนวคิดอะบิ - อะบิ ผู้สร้างสรรค์ควรสอดแทรกประเด็นเนื้อหาเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาความคิดแนวอะบิ - อะบิ เพื่อเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับสุนทรียภาพแบบอะบิ-อะบิ ให้กับผู้รับสาร

3) ในการสร้างสรรค์งานถ่ายภาพเพื่อการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวที่เน้นแนวคิดเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผู้สร้างสรรค์ควรเน้นการจัดองค์ประกอบแบบเรียบง่าย เน้นองค์ประกอบภาพที่เป็นธรรมชาติ หลีกเลี่ยงสิ่งสังเคราะห์ที่อาจก่อให้เกิดมลพิษทางสิ่งแวดล้อม เน้นแสงธรรมชาติ เน้นความมีชีวิตชีวาของตัวแบบหรือพืชพันธุ์สัตว์ ที่สะท้อนถึงวิถีในการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขในสถานที่อันเป็นสิ่งแวดล้อมที่ต้องการนำเสนอ

9. เอกสารอ้างอิง

กฤษณิกร เจริญกุล. (2553). การสื่อความหมายเกี่ยวกับสัญลักษณ์บ่งชี้ทางภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวของงานภาพถ่ายแฟชั่นในนิตยสารท่องเที่ยวไทย. *นิเทศศาสตร์ปริทัศน์*. 14 (ฉบับพิเศษ), 44-55.

เลนาร์ต โคเรน. (2546). แปลโดย กรินทร์ กลิ่นขจร. *อะบิ-อะบิสำหรับศิลปิน นักร้องแบบ กวี & นักปรัชญา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สวนเงินมีมา.

สมชาย พรหมสุวรรณ. (2548). *หลักการทัศนศิลป์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Gillian Rose (2001). *Visual methodologies: an introduction to the interpretation of visual materials Visual Culture Series*. University of California: Sage.

Jakobson R. (1987). *Language in Literature*. London: The Belknap Press of Harvard University Press.